

Disseny participatiu de la Plaça Narcís Lunes

Taller de co-creació per la plaça de Narcís Lunes i els seus entorns

Informe de l'activitat i de les conclusions

Febrer 2025

Encàrrec:

Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts

Coordinació:

Àrea de Participació

Redacció:

Estel SCCL

Equal Saree SCCLP

ÍNDIX

1. Introducció	3
2. Descripció de l'activitat	3
2.1. Desenvolupament de la sessió	4
2.2. Participants	4
3. Resultats	6
3.1 Els consens	6
3.2 La distribució de la plaça	9
4. Avaluació	15
4.1. Avaluació de l'activitat	15
4.2. Avaluació del perfil participant	15
5. Conclusions	17

1. Introducció

L'Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts, a través de l'Àrea de Participació, ha impulsat el Taller de co-creació de la Plaça Narcís Lluís en el marc del procés participatiu Disseny participatiu de la Plaça Narcís Lluís.

Aquest procés té per objectiu integrar les experiències, necessitats i propostes de les persones que utilitzen la plaça i el seu entorn immediat, amb la finalitat d'orientar la seva transformació cap a un espai ambientalment més resilient, socialment inclussiu i funcionalment equilibrat.

El taller s'emmarca en un procés acumulatiu, construït a partir del treball tècnic previ, les sessions participatives anteriors i els resultats de les diferents eines de recollida d'aportacions. No parteix de zero, sinó que pren com a base les necessitats, tensions i condicionants ja identificats.

Aquesta metodologia reconeix el veïnat com a coneixedor qualificat del seu entorn quotidià, reforça la corresponsabilitat comunitària i permet avançar cap a un document de resultats que sistematitza criteris, posicionaments i decisions amb incidència real en la configuració futura de la plaça.

2. Descripció de l'activitat

La sessió es va iniciar amb un breu recordatori del marc del procés participatiu i dels acords adoptats en les fases anteriors, especialment pel que fa a les necessitats principals detectades, les tensions recurrents i els condicionants tècnics identificats. Aquest punt de partida va permetre situar el treball dins d'un marc compartit i garantir la coherència amb el procés acumulatiu.

Inicialment estava previst el treball en grups reduïts. No obstant això, atès que les persones participants es van anar incorporant de manera progressiva i en temps diferit, es va decidir reorganitzar la dinàmica i treballar en una única taula conjunta. Aquesta decisió va permetre mantenir la continuïtat del debat i evitar reinicis constants de l'activitat.

A partir dels acords fixats en la primera part del taller, el grup va construir col·lectivament la distribució funcional de la plaça sobre el plànol amb quadrícula d'1 m². El treball es va centrar en:

Definir la proporció i ubicació de zones verdes i zones dures.

- Delimitar espais tranquils i espais actius.
- Establir eixos principals de connexió i relació amb l'entorn.
- Verificar la coherència espacial de les decisions adoptades.

Les decisions es van prendre per consens, explicitant les conseqüències espacials de cada prioritització i assumint les renúncies associades.

La sessió no va arribar a la fase d'incorporació d'elements urbans (caixa d'eines). El treball es va focalitzar exclusivament en l'estructura general i l'organització de les zones, deixant la definició d'elements concrets per a una fase posterior.

2.1. Desenvolupament de la sessió

18:00 – 18:20 | Benvinguda i presentació del marc

La sessió es va iniciar amb l'acollida de les persones assistents i una breu explicació de l'objectiu del taller. Es va situar l'activitat dins el marc global del procés participatiu, recordant les necessitats principals detectades, les tensions recurrents i els condicionants tècnics identificats en fases anteriors. Es va remarcar el caràcter acumulatiu del procés i la necessitat de treballar a partir dels acords ja establerts.

18:20 – 19:00 | Arribada a consens sobre temes conflictius

En aquesta franja es va obrir un espai de debat orientat a prendre posicionament davant les tensions detectades durant el procés. El treball es va centrar en explicitar prioritats, identificar conseqüències espacials de cada decisió i construir acords compartits. Les decisions adoptades van servir de base per a la fase posterior de definició espacial.

19:00 – 20:00 | Treball sobre plànol

A partir dels consensos assolits, el grup va treballar directament sobre el plànol amb quadrícula d'1 m². Es va definir la distribució de zones verdes i dures, espais actius i tranquils, així com els eixos principals de connexió. El treball va permetre visualitzar l'impacte real de les decisions en termes d'ocupació d'espai i coherència funcional. La sessió es va tancar amb una revisió conjunta de l'esquema resultant.

2.2. Participants

Segons el registre recollit al full de perfil del taller, la sessió va comptar amb la participació de:

Veïnat: 10 persones.

Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts: Ferran (Àrea de Serveis al Territori), Marisé Mancebo (Tècnica comunitària de Sant Vicenç en Xarxa)

Equip de dinamització: Konstantina Chrysostomou, Trilce Fortuna

La composició del grup va permetre combinar la mirada ciutadana amb la presència tècnica municipal i l'acompanyament metodològic de l'equip dinamitzador.

Diagrama amb els resultats principals

3. Resultats

3.1 Els consens

Es detallen a continuació els posicionaments consensuats o majoritaris en relació amb les tensions treballades.

1. Verd i ombra vs. espai dur per a actes

Es consolida una orientació clara cap a la transformació de la plaça en un pulmó verd, prioritzant l'augment d'arbrat i d'espais d'ombra com a resposta al confort climàtic i a la necessitat de refugi davant l'increment de temperatures.

Les aportacions concretes recollides apunten a:

- Plantar més arbres en la perifèria de la plaça i generar a l'interior una àmplia zona d'ombra i refugi climàtic.
- Intercalar arbres amb carpes i altres equipaments vinculats a usos festius i culturals, evitant una oposició rígida entre verd i activitat.
- Utilitzar la topografia i els elements naturals com a límit o separació entre zones d'ús, integrant el disseny paisatgístic en l'organització funcional de l'espai.

Tot i aquest posicionament majoritari, **es reconeix la necessitat de mantenir una superfície suficient per a activitats extraordinàries, evitant que l'increment de verd impossibiliti l'ús festiu o reivindicatiu de la plaça. El consens resultant apunta cap a un model híbrid, amb major pes del verd però compatible amb la polivalència.**

Pel que fa a la delimitació d'espais, es detecta una divergència: mentre una part del grup aposta per solucions naturals (topografia, vegetació), altres participants prefereixen tancaments més explícits mitjançant tanques de fusta o altres materials. Aquesta qüestió queda oberta a valoració tècnica posterior.

2. Aparcament i cotxe vs. pacificació i qualitat urbana

S'identifica una percepció generalitzada de manca d'aparcament a la localitat, no només a l'entorn immediat de la plaça. Paral·lelament, es manifesta la voluntat de reduir la presència del vehicle i avançar cap a un model de centre més pacificat i orientat a les persones.

El debat evidencia dues línies principals:

a) Resposta estructural a l'aparcament

- Es planteja la possibilitat d'un aparcament subterrani.
- Des de l'Ajuntament s'indica que es tracta d'una actuació d'elevat cost, que requeriria concessions a llarg termini (fins a 50 anys).
- Es proposa executar la transformació de la plaça en fases, prioritzant la rehabilitació superficial i estudiant posteriorment la viabilitat d'un aparcament soterrat.

- Es valora la necessitat, a mig termini, de generar bosses d'aparcament alternatives en altres punts del municipi (es menciona, com a exemple, l'entorn de la plaça del mercat).
- Es suggereix que el disseny de la plaça pugui conservar una reserva mínima sota el paviment dur per no hipotecar una possible actuació futura.

Des de l'àmbit tècnic municipal es considera prioritari iniciar la rehabilitació de la plaça i esperar a disposar de nou pressupost per abordar eventualment l'aparcament, advertint que després de la reforma podria reduir-se l'espai disponible per a una infraestructura subterrània.

b) Pacificació i qualitat urbana

- Es planteja la reducció progressiva del trànsit i la pacificació dels carrers confrontants.
- Es defensa una visió de futur de Sant Vicenç amb un centre més tranquil i menys dependent del vehicle privat.
- També es manifesta el neguit que una pacificació total pugui afectar el comerç i la vida quotidiana del barri.

No es tanca una solució definitiva. No obstant això, **el consens es desplaça cap a protegir la plaça com a espai de prioritat per a vianants, assumint que la qüestió de l'aparcament requereix una planificació estructural a escala municipal i no únicament vinculada al projecte de la plaça.**

3. Centralitzar activitats vs. descentralitzar-les

Es planteja la possibilitat de descentralitzar part de les activitats lúdiques i culturals cap a altres places i espais del municipi, amb l'objectiu de reduir la pressió sobre la plaça Narcís Lluís. Durant el debat es posen sobre la taula diferents posicionaments:

- Una veïna manifesta que la continuïtat d'esdeveniments genera molèsties acústiques importants per al veïnat immediat.
- Des de l'Associació de Veïns El Trévol s'explica que ja s'ha optat per canviar la ubicació de la seva festa major per evitar la saturació de la plaça.
- Es proposa, en una posició més extrema, eliminar totes les activitats i convertir la plaça en un espai exclusivament verd, sense superfície dura per a esdeveniments.

Paral·lelament, també es defensa:

- Mantenir la plaça com a epicentre de la vida local i punt central de celebracions i reivindicacions.
- Garantir un espai lliure, amb poc mobiliari fix, que permeti la celebració flexible d'activitats.
- Preservar el Racó dels Gegants com a element simbòlic i identitari de la plaça.

El posicionament resultant no elimina les activitats, però aposta per reduir la concentració d'esdeveniments massius i distribuir-ne part en altres espais del municipi. El consens s'orienta cap a un equilibri entre usos quotidians i extraordinaris, preservant la centralitat simbòlica de la plaça però evitant-ne la saturació.

4. Espai obert permanent vs. tancament nocturn

Durant la sessió sorgeix la proposta de tancar la plaça durant les nits amb l'objectiu de reduir molèsties i millorar la convivència. No obstant això, aquesta opció rep un suport molt limitat entre les persones participants.

Des del debat es constata que:

- Existeix preocupació pel soroll i per determinats usos nocturns.
- La proposta de tancament no és majoritàriament secundada.

Des de l'Ajuntament no es planteja el tancament, mantenint la posició de preservar la plaça com a espai obert i permeable.

El consens resultant s'orienta a mantenir la plaça oberta, tot reconeixent la necessitat d'estudiar mesures intermèdies que millorin la convivència i la seguretat sense comprometre la permeabilitat urbana ni el caràcter públic de l'espai.

5. Zona de gossos vs. espai infantil i seguretat

Les aportacions mostren un posicionament majoritari favorable a mantenir la zona de gossos dins la plaça, reconeixent-ne l'ús consolidat i la necessitat d'un espai específic per a mascotes.

Paral·lelament, es plantegen millores per reduir conflictes amb la zona infantil i garantir més seguretat i convivència:

- Repensar els accessos a la zona de gossos per evitar que els animals travessin altres espais abans d'arribar-hi. Es manifesta una preocupació general per evitar que embrutin la resta del parc.
- Replantar la ubicació o delimitació de l'espai per reduir interferències amb la zona infantil.
- Utilitzar la topografia i elements naturals (arbres, arbustos) com a sistema de tancament i delimitació, apostant per solucions integrades en el disseny paisatgístic.

El consens resultant apunta a mantenir la zona de gossos, però amb una configuració més controlada, amb accessos més clars i amb una separació efectiva respecte als espais de joc infantil.

6. Adolescents vs. infants i famílies

Es proposa separar funcionalment la zona esportiva —principalment utilitzada per adolescents— de l'espai infantil, amb l'objectiu de reduir interferències i millorar la seguretat.

Durant el debat es reconeix la necessitat de:

- Generar espais específics per a joves, evitant la seva expulsió simbòlica de l'espai públic.
- Evitar la criminalització de l'ús juvenil, assumint-lo com a part legítima de la vida de la plaça.
- Garantir la convivència amb la resta d'usos, especialment amb infants i famílies.

Aportacions concretes:

- Delimitar la zona esportiva amb xarxes o límits naturals (topografia, arbrat). Es destaca que, en cas d'instal·lar xarxes, no siguin metàl·liques ni de materials que generin soroll amb l'impacte de les pilotes.
- Es constata que actualment la pista està mal orientada o senyalitzada, fet que provoca que les pilotes arribin a la zona infantil, generant situacions d'inseguretat per a infants i persones cuidadores.
- No es planteja ampliar la superfície esportiva, sinó reorientar-la i redefinir-ne els límits.

El consens s'orienta cap a **una diferenciació clara de zones mitjançant solucions integrades en el disseny, mantenint la convivència entre franges d'edat però reduint les friccions actuals.**

En conjunt, els resultats mostren una tendència clara cap a un model de plaça amb major pes del verd, millor diferenciació d'usos i reducció de conflictes mitjançant una organització espacial més clara

3.2 La distribució de la plaça

A partir dels consensos assolits en relació amb les tensions treballades, el grup va definir una proposta d'organització espacial basada en la diferenciació clara d'usos i en l'increment significatiu del verd.

Criteri general d'organització

S'estableix una distribució que diferencia:

- Zones més tranquil·les situades a la banda propera als habitatges, prioritzant confort, estada i baixa intensitat d'ús.
- Zones més actives ubicades a la banda propera a les vies del ferrocarril, concentrant-hi activitats esportives o d'ús més dinàmic.

Aquest criteri permet separar usos intensius dels espais de descans i reduir friccions per soroll o convivència.

0. Sistema de zones verdes: model "bosc mediterrani"

Es consensua que la plaça ha de funcionar com un **bosc urbà de clima mediterrani**, amb arbrat distribuït de manera extensa i continuada, excepte en determinades àrees específiques (com la zona infantil, on es combina ombra amb espai lliure de joc).

El verd no es planteja com a element decoratiu, sinó com a infraestructura climàtica i estructural.

Principals acords i aportacions:

- Plantar més arbres en el perímetre i generar a l'interior una àmplia zona d'ombra i refugi climàtic.
- Crear camins verds entre les diferents zones per reforçar la continuïtat ecològica i la lectura unitària de l'espai.
- Crear un passeig arbrat en diagonal que permeti travessar la plaça amb ombra, reforçant la connexió entre l'Edifici Estrella i el carrer Antoni Mampel.
- Incorporar arbrat en tots els espais residuals generats per la reubicació de mobiliari, evitant superfícies dures innecessàries.

Pel que fa als elements d'aigua:

- Es suggereix instal·lar un petit llac al centre de la plaça. Aquesta proposta genera divergència d'opinions, especialment per qüestions de manteniment i seguretat.
- Com a alternativa, es planteja un parc d'aigua interactiu per a l'estiu que funcioni com a refugi climàtic, proposta valorada com a més viable tècnicament.

En relació amb els paviments:

- Es proposa substituir part del sòl de ciment per sorra o paviments més tous.
- Es planteja incorporar gespa, però es descarta una gran superfície contínua per l'elevat manteniment i consum d'aigua que implicaria.

En conjunt, la proposta de distribució consolida un model de plaça amb una estructura verda dominant, amb ombra extensa, itineraris arbrats i una reducció significativa de superfície dura, mantenint alhora els espais necessaris per a la polivalència i els usos extraordinaris.

1. Zona d'esbarjo per a gossos

Es planteja la reubicació de la zona de gossos per millorar la convivència amb altres usos.

Acords principals:

- Situar l'entrada orientada cap al carrer per facilitar el control d'accessos.
- Garantir una millor delimitació física.

- Separar-la de la zona infantil amb distàncies de seguretat adequades.

2. Zona esportiva

Es proposa reubicar la zona esportiva a la franja més propera a la paret de les vies del tren, concentrant-hi els usos més actius i allunyant-los dels espais de descans i joc infantil.

Acords principals:

- Separar clarament la zona esportiva de la zona infantil i de la zona de gossos, establint distàncies de seguretat adequades.
- Reorientar la pista cap a la banda del ferrocarril, reduint interferències amb altres usos.
- Crear un espai intermig entre zones actives i tranquil·les per disminuir friccions i millorar la convivència.
- Utilitzar l'arbrat i la topografia com a límits naturals de separació.

Aquest plantejament, sorgit durant el debat, rep també el suport de l'Ajuntament, que considera coherent concentrar els usos més dinàmics a la banda menys residencial de la plaça.

3. Zona infantil

Es planteja situar la zona infantil vinculada a una zona d'estada amb graderies, generant un espai intergeneracional que permeti la presència simultània d'infants i persones adultes cuidadores.

Propostes i consensos:

- Tancar la zona infantil per evitar el pas de gossos i reduir interferències amb altres usos.
- Prioritzar la seguretat dels nens i nenes petites com a criteri principal de disseny.
- Incrementar l'arbrat i garantir ombra suficient, millorant el confort climàtic.
- Prendre com a referència models com el Parc del Mamut Venúx, especialment pel que fa a integració de verd i zona de joc.

El consens consolida una zona infantil protegida, ombrejada i clarament delimitada, integrada dins l'estructura verda general de la plaça.

4. Zona d'activitats extraordinàries

Es planteja reservar una àrea específica per a activitats extraordinàries, vinculada a una zona d'estada amb graderies o un petit amfiteatre, que pugui funcionar com a espai polivalent.

Propostes i arguments a favor:

- Instal·lar graderies o un espai tipus amfiteatre que permeti seure i observar activitats.

- Consolidar la plaça com a punt central per a protestes, reivindicacions i actes col·lectius de la localitat.
- Facilitar usos lúdics i culturals de petit i mitjà format.
- Complementar la zona infantil i generar un espai intergeneracional.
- Paral·lelament, es reserva una superfície lliure suficient per permetre activitats puntuals de major format, evitant una ocupació excessiva amb mobiliari fix.

Neguits detectats:

- Preocupació per possibles problemes futurs de soroll, música o usos incívics (com el botelló).
- Es recorda, però, que qualsevol nou espai o element urbà pot ser susceptible d'aquests usos, i que la solució no passa exclusivament per eliminar infraestructures.

Criteris acordats:

- Mantenir flexibilitat d'ús i polivalència.
- Garantir accessos amplis i clars, especialment des del transport públic.
- Potenciar el travessament diagonal com a eix estructurador, des de la cantonada de l'Edifici Estrella fins al carrer Antoni Mampel.

El consens apunta a mantenir la funció cívica i simbòlica de la plaça, assegurant espai lliure suficient per a esdeveniments, però equilibrant-la amb criteris de convivència i qualitat urbana.

6. Espais intermedis i itineraris

Es planteja reforçar:

- Espais de transició entre zones.
- Itineraris accessibles.
- Mobiliari integrat en el sistema verd.
- Arbrat com a element estructural i no només ornamental.

7. Accessos

Es manté la via ràpida en diagonal com a eix principal de connexió.

Es proposa:

- Obrir accessos perimetrals més clars.
- Facilitar el travessament en diagonal.
- Garantir permeabilitat urbana.

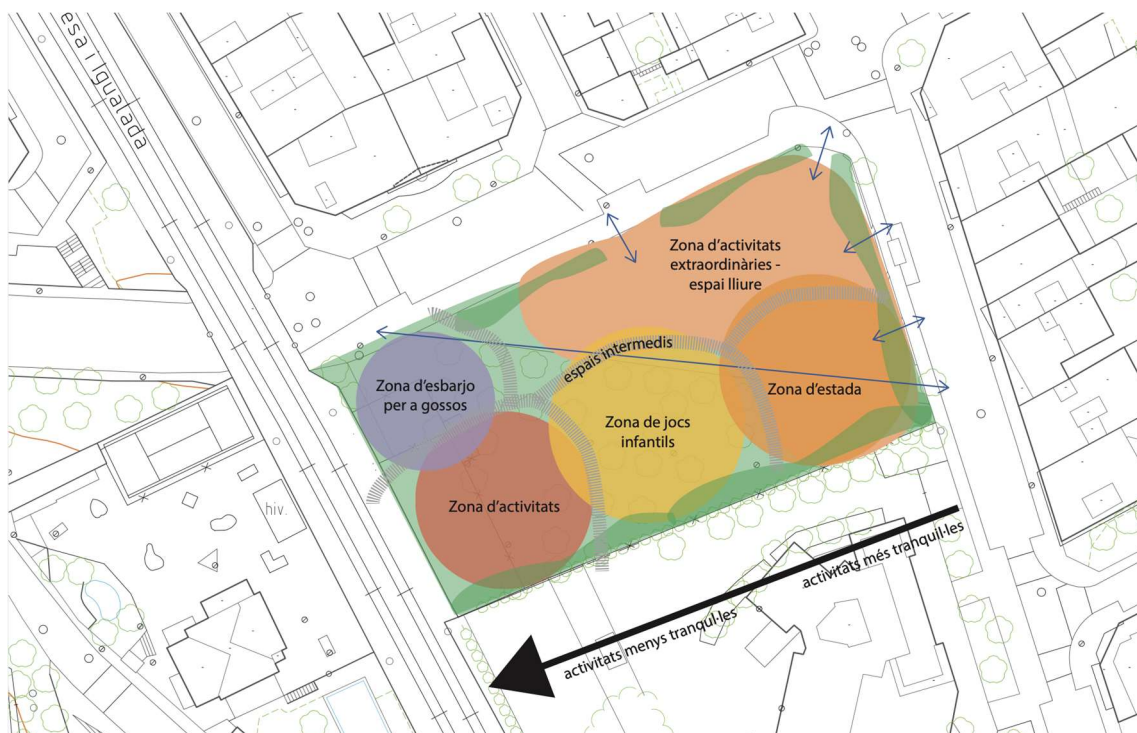
8. Element patrimonial dels Gegants

Es planteja la reubicació de l'element patrimonial vinculat als Gegants, integrant-lo millor dins la nova configuració espacial.

En conjunt, la distribució acordada aposta per una plaça amb estructura verda dominant, diferenciació clara d'usos, reducció de conflictes per proximitat i reforç dels eixos de connexió transversal.

El plànol elaborat durant el taller

Esquema de la proposta de distribució de les activitats

4. Avaluació

En finalitzar el taller, es van recollir 9 fitxes d'avaluació, de les 10 persones han participat, que incloïen preguntes per avaluar l'activitat i el perfil de les persones participants.

4.1. Avaluació de l'activitat

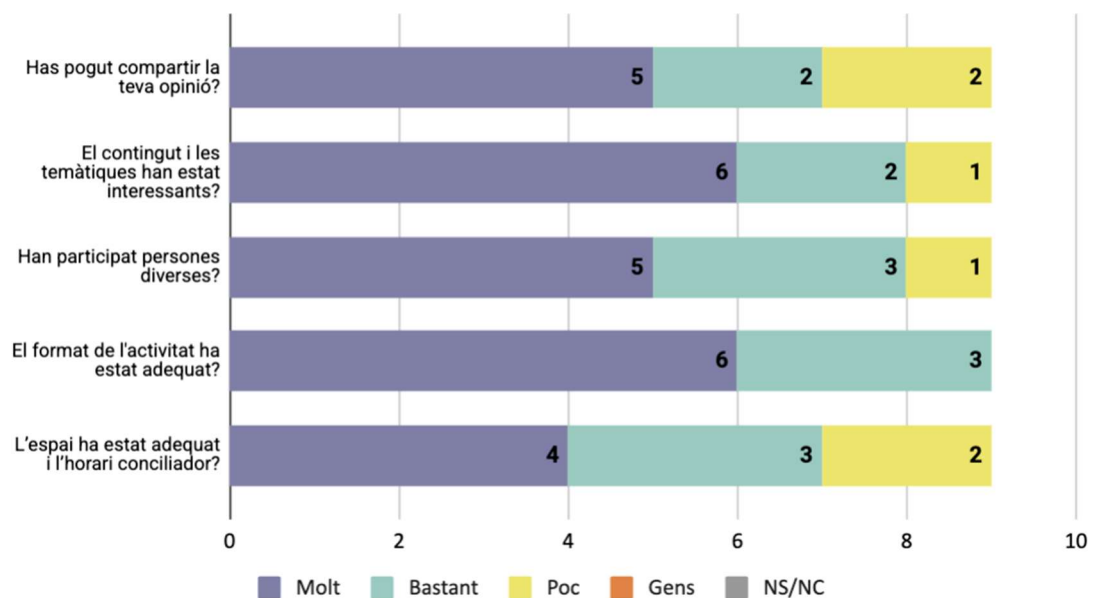
La valoració global de l'activitat és positiva. Les persones participants consideren que han pogut expressar la seva opinió amb comoditat i valoren favorablement tant els continguts treballats com el format de la sessió.

Pel que fa a la percepció de diversitat de participants, la majoria de respostes la situen entre "Molt" i "Bastant", tot i que apareix una valoració més moderada que indica marge de millora en l'ampliació de perfils.

En relació amb l'espai i l'horari, les valoracions són majoritàriament positives, però amb algunes opinions menys favorables, fet que apunta a la necessitat d'ajustar condicions logístiques en futures convocatòries.

En conjunt, l'activitat es percep com útil, ben estructurada i coherent amb els objectius del procés participatiu.

Avaluació de l'activitat

4.2. Avaluació del perfil participant

El perfil de participació correspon a 9 persones residents a Sant Vicenç dels Horts, totes amb arrelament directe al municipi. Pel que fa al gènere, hi ha una participació equilibrada amb presència de dones i homes, així com una persona que prefereix no especificar-lo.

En relació amb l'edat, la participació es concentra principalment en les franges de 51 a 80 anys, amb presència també de persones adultes joves (26-35 anys), una persona entre 36-50 anys i una persona jove (16-25 anys). No hi ha representació d'infants ni de franges més joves d'adolescència.

Quant a la distribució territorial, hi ha representació de diversos barris del municipi, especialment Can Ros i La Guàrdia, així com presència de participants de Poble Nou, Sant Josep i Sant Antoni.

Pel que fa a la vinculació associativa, una part de les persones participants indiquen formar part d'entitats locals (Associació de Veïns Can Ros, Associació El Trévol, Garrosa, entre d'altres), mentre que la resta participen a títol individual.

En conjunt, el perfil mostra arrelament territorial i diversitat generacional moderada, amb presència tant de ciutadania vinculada al teixit associatiu com de veïnat no organitzat.

5. Conclusions

1. La plaça ha de convertir-se en una infraestructura verda i climàtica

Hi ha un consens clar en augmentar significativament el verd i l'ombra, configurant la plaça com un bosc mediterrani urbà. El confort climàtic deixa de ser complementari i passa a ser estructural en el projecte.

2. Cal una diferenciació clara d'usos per reduir conflictes

La separació entre zones actives i tranquil·les (habitatges vs. vies del tren) és un criteri compartit. La reorganització de la zona esportiva, la delimitació de la zona infantil i la millora de la zona de gossos responen a la voluntat de garantir convivència i seguretat.

3. La plaça ha de mantenir la seva centralitat cívica, però amb menys saturació

Es manté la funció simbòlica i d'epicentre d'activitats, però es proposa reduir la concentració d'esdeveniments massius i distribuir-ne part al municipi. Es busca un equilibri entre vida quotidiana i activitats extraordinàries.

4. La convivència intergeneracional com a criteri de projecte

Les decisions adoptades prioritzen la seguretat d'infants i persones cuidadores, el reconeixement de l'ús juvenil i la compatibilitat amb la zona de gossos. El projecte s'orienta a ordenar, no expulsar usos.

5. Accessos i connectivitat com a eixos estructuradors

Es reforça la diagonal com a recorregut principal i es proposen accessos més clars i permeables. La plaça es concep com a espai travessable, connectat i integrat en la xarxa urbana.